

Kate BECKINSALE

★★★★★
„PRZEZABAWNY”
-Tim Robey, The Telegraph

Chloë SEVIGNY

PRZYJAŹŃ *CZY* KOCHANIE?

BROSZURA OMAWIAJĄCA FILM
DLA KLUBÓW DYSKUSYJNYCH I MIŁOŚNIKÓW
JANE AUSTEN

FF
FORUM FILM
POLAND

Szanowni Państwo!
Polecamy Państwu w kinach komedię

PRZYJAŻŃ *czy* KOCHANIE?

Film na motywach noweli Jane Austen, jednej z najpopularniejszych autorek powieści miłosnych („Duma i uprzedzenie” czy „Rozważna i romantyczna”).
„Przyjaźń czy kochanie?” trafi do kin w całej Polsce już 24 czerwca!

Tytuł: „Przyjaźń czy kochanie?” („Love & Friendship”)

Premiera: 24 czerwca 2016

Reżyseria: Whit Stillman

Scenariusz: Whit Stillman na motywach powieści Jane Austen „Lady Susan”

Obsada: Kate Beckinsale (seria „Underworld”, „Pearl Harbor”), Chloë Sevigny („Broken Flowers”)

Gatunek: komedia romantyczna

Ograniczenie wiekowe: 12 lat

Czas trwania: 92 min

Produkcja: Irlandia, Holandia, Francja, USA

Dystrybucja w Polsce: Forum Film Poland

„Przyjaźń czy kochanie?” to pełna intryg historia miłosna rozgrywająca się na salonach osiemnastowiecznej Anglii. Piękna wdowa Lady Susan Vernon (Kate Beckinsale) przyjeżdża do rezydencji swoich teściów, aby przecześć plotkarską burzę, której jest bohaterką. Mając opanowaną do perfekcji sztukę uwodzenia, planuje znaleźć odpowiednią partię nie tylko dla pięknej córki, ale i dla siebie. O pomoc zwraca się do swej przyjaciółki Alice (Chloë Sevigny), jednak dwóch niezwykle przystojnych i przebiegłych zalotników pokrzyżuje ich plany.

Światowy fenomen Jane Austen

Jane Austen (1775-1817) to wyjątkowa powieściopisarka, której twórczość ma rzesze miłośników na całym świecie. Jej trafne obserwacje społeczne, połączone z subtelnym i ironicznym poczuciem humoru, wyróżniły jej powieści na tle innych ówczesnych dzieł. Jej najsłynniejsze książki to „Rozważna i romantyczna”, „Duma i uprzedzenie”, „Emma”, „Opactwo Northanger” oraz „Perswazje”. Początkowo traktowano Austen jako pisarkę drugorzędą, jednak z czasem, w erze wiktoriańskiej, zaczęto porównywać ją nawet do Szekspira. Na jej talent zwrócił uwagę mistrz angloamerykańskiej powieści przełomu wieków Henry James. Doceniał ją Vladimir Nabokov, porównując jej humor nawet z Gogolem. Ale dopiero w połowie ubiegłego wieku badacze literatury zaczęli ją powszechnie stawiać obok prekursorów brytyjskiej powieści. Na początku XX wieku twórczość Austen stała się brytyjskim dobrem narodowym, a jednocześnie rzesze międzynarodowych czytelników dostrzegły w jej książkach uniwersalne opowieści o miłości i jej pułapkach. Dziś Jane Austen stanowi światową markę. Złoty fanów, festiwale czy Centrum Jane Austen w mieście Bath w Wielkiej Brytanii, w którym Austen mieszkała i osadziła fabułę kilku powieści, są najlepszym dowodem na to, że jej literatura jest odporna na upływ czasu.

Powieści Austen na wielkim ekranie

Świat damsko-męskich konwenansów, szarmanckich kawalerów i dystygowanych panien w świecie Austen cieszy się ogromną popularnością, także w filmie. Począwszy od telewizyjnej adaptacji „Dumy i uprzedzenia” z 1938 roku, czy pierwszego filmu kinowego z 1940 roku, ekranizacja tej powieści cieszy się wielką popularnością. Wielokrotnie do prozy Jane Austen w adaptacjach powracało BBC. Największy międzynarodowy rozgłos zyskała jednak mistrzowska ekranizacja „Rozważnej i romantycznej” (1995, Oscar za scenariusz adaptowany) Anga Lee, z Kate Winslet i Emmą Thompson. W tym samym roku fenomenalny sukces odniosła telewizyjna wersja „Dumy i uprzedzenia” z Colinem Firthem.

Wyjątkowa bohaterka – Lady Susan

Nowela Jane Austen „Lady Susan” to krótka historia, składająca się z 41 listów. Powstała prawdopodobnie w 1794 roku, na parę miesięcy przed rozpoczęciem prac nad „Rozważną i romantyczną”. Opublikowano ją dopiero wiele lat po śmierci pisarki w 1871 roku. Książka jest przełomowa w twórczości Jane Austen. Nie tylko jeśli chodzi o styl powieści, ale nade wszystko o kreację głównej bohaterki.

Lady Susan Vernon to piękna *femme fatale*, wdowa słynąca z intrygującego charakteru i nieujarzmionej kokieterii. Po tym jak w atmosferze skandalu zmuszona jest opuścić dom swoich znajomych, udaje się do brata swojego zmarłego męża z planem wydania córki za mąż i poznania kogoś równie wyjątkowego (i bogatego). Słynąca z niesamowitej urody, wdzięku ale i zdolności manipulacyjnych, lady Susan rozkocharuje w sobie mężczyzn niczym modliszka. Tak niepokornej bohaterki nie było w żadnej powieści Jane Austen.

III. Świat lady Susan

Poniżej prezentujemy postacie, które otaczają lady Susan w filmie „Przyjaźń czy kochanie?” Nazwijcie relacje i emocje pomiędzy lady Susan a poszczególnymi bohaterami - jak oni odnosili się do lady Susan a jak ona się odzwajemniała? Jakie cele przyświecały obydwu stronom? Możecie posłużyć się w tym celu książką „Lady Susan” lub odnieść się do filmu „Przyjaźń czy kochanie?”.

Reginald de Courcy
sympatia

Alicia Johnson
przyjaciółka

Catherine Vernon
szwagierka

Frederica Vernon
córka

Lady Susan Vernon

Charles Vernon
szwagier

sir James Martin
kandydat na zięcia

lady Lucy Manwaring
*żona lorda Manwaringa
zamieszanego w romans*

Podsumowanie:

- Jak oceniacie świat lady Susan zarysowany przez Jane Austen?
- Czy lady Susan to postać negatywna czy pozytywna?
- Jakie znacie podobne postacie w literaturze lub w filmie?

Przykładowe odpowiedzi:

Reginald de Courcy: początkowo nie tolerował lady Susan, jednak obezwładniony jej czarem i wdziękiem, zaangażował się w bliższą relację. Lady Susan zaś nie traktowała Reginalda poważnie, nawiązując z nim tylko przelotny romans.

Alicia Johnson: wierzyła do końca wszelkim zapewnieniom lady Susan, nawet gdy mąż zabraniał jej kontynuowania tej przyjaźni. Lady Susan usprawiedliwiała przed Alicją swoje postęпки.

Catherine Vernon: od początku uprzedzona do lady Susan, dopatrywała się intrygi w jej każdym działaniu. Lady Susan zawsze dokładała wszelkich starań, by przekonać Catherine do swojej wersji wydarzeń – nie zawsze skutecznie. Ponadto lady Susan była przeciwna jej małżeństwu.

Frederica Vernon – córka bała się matki, znała na wskroś jej intrygi i plany. Lady Susan odnosiła się oschle do dziecka i upatrywała sobie kandydatów na zięcia wbrew woli córki.

Charles Vernon – od początku zdystansowany do lady Susan i jej poczynąń. Lady Susan stale zabiegała o jego przychylność.

Sir James Martin – był zainteresowany poślubieniem córki Susan, jednak nie zdawał sobie sprawy ile intrygi wokół niego wymyśliła lady Susan. Ona sama miała go za majątnego – a więc znakomitego – kandydata na zięcia.

Lady Lucy Manwaring – posądzała słusznie lady Susan o zdradę, została przez nią oszukana.

Zapraszamy do kina na film „Przyjaźń czy kochanie?“, który został oparty na motywach noweli „Lady Susan”. Niniejsza broszura posłuży Państwu do omówienia filmu i książki np. podczas spotkania klubu czytelniczego. Pytania i zadania w broszurze zostały opracowane w taki sposób, by głos w dyskusji mogły zabrać osoby, które zapoznały się już z filmem, a także miłośnicy literatury Jane Austen, którzy dopiero wybiorą się do kina. Życzymy udanej zabawy!

I. Zaproszenie do świata Jane Austen

Wprowadzamy uczestników zajęć do tematu literatury i ekranizacji powieści Jane Austen - na początek prezentujemy uczestnikom dyskusji zwiastun filmu „Przyjaźń czy kochanie?”, czytamy wybrane zdania ze wstępu oraz zadajemy pytania:

- Jakie są Wasze wrażenia po obejrzeniu filmu „Przyjaźń czy kochanie?”?
- Jakie ekranizacje powieści Jane Austen pamiętacie?
- Czy macie swoją ulubioną powieść Jane Austen?
- Która ekranizacja według Was najlepiej odwzorowała świat przedstawiony w książce?

II. Opis głównej bohaterki filmu „Przyjaźń czy kochanie?” - Lady Susan Vernon

Susan Vernon to kokietka i manipulorka, która zmyślnie tworzyła intrygi wśród mieszkańców Churchill. Przeczytajcie poniższe listy Reginalda de Courcy (brata Catherine Vernon, początkowo uprzedzonego do lady Susan, zaś następnie jej oddanego adoratora) i Catherine Vernon (szwagierki lady Susan, doszukującej się jej kolejnych podstępów). Scharakteryzujcie postać lady Susan i opiszcie jak zmieniała się opinia Reginalda o lady Susan - co go skłoniło do tej zmiany?

Śpośród uczestników dyskusji można wybrać Reginalda i Catherine Vernon, którzy będą czytać swoje listy.

Reginald de Courcy do Catherine Vernon

Przyjmijcie oboje z mężem moje gratulacje z racji przyjęcia pod swój dach najbardziej uroczej kokietki w Anglii. (...) ostatnio usłyszałem na jej temat kilka szczegółów, świadczących, że nie ogranicza się ona do uczciwego flirtu – jakim zadowala się większość ludzi, lecz dąży do rozkoszniejszego celu, którym jest ściągnięcie sromoty na goszczącą ją u siebie rodzinę. Jej postępowanie wobec pana Manwaringa wzbudziło zazdrość i rozpacz jego żony, a zainteresowanie okazane pewnemu młodemu człowiekowi, zaręczonemu z siostrą Manwaringa, skończyło się zerwaniem tej miłej dziewczyny z narzeczonym. Wiem to wszystko od naszego sąsiada, Pana Smitha (...). Cóż to musi być za kobieta! Z pewnością przyjmę Wasze zaproszenie, gdyż pozwoli mi ono z bliska przyjrzeć się czarodziejskim mocom, jakie zdolały w tym samym domu obudzić uczucie aż dwóch mężczyzn, z których żaden nie miał w dodatku prawa go żywić. (...) Z tego co wiem lady Susan posiada sporo urzekającej obłudy, którą przyjemnie będzie zobaczyć i zdemaskować.

Twój oddany brat
Reginald de Courcy

Catherine Vernon do Reginalda de Courcy

Cóż mój Reginaldzie, poznałam to niebezpieczne stworzenie i muszę Ci je pokrótce opisać (...). Lady Susan jest rzeczywiście wyjątkowo piękna. Jakkolwiek możesz wątpić w powab damy, która młodość ma już za sobą, muszę przyznać, że rzadko zdarzało się widzieć kobietę tak uroczą jak nasz gość. Z całą pewnością nie byłam do niej przychylnie usposobiona i choć słyszałam, że jest piękna, nie sądziłam, że wzbudzi we mnie aż taki zachwyt. Jej zachowanie wobec mnie jest tak uprzejme i pełne sympatii, że gdybym nie wiedziała, jak bardzo była przeciwna mojemu małżeństwu z panem Vernonem (...) pomyślałabym, iż jest moją bliską przyjaciółką. (...) Jej postępowanie okazało się nadzwyczaj powściągliwe, a głos i manieri ujmująco łagodne. (...) Opowieść Twojego przyjaciela, pana Smitha, nie może być w żadnym wypadku prawdziwa, jako że lady Susan regularnie koresponduje z panią Manwaring. A w każdym razie pan Smith musiał nieco przesadzić: mało możliwe, by dwóch mężczyzn jednocześnie dalo się jej tak dalece wywieźć w pole.

Twoja
Catherine Vernon

Catherine Vernon do Lady de Courcy

Wciąż, droga Matko, narasta mój niepokój o Reginalda, widzę bowiem, jak gwałtownie zwiększa się wpływ, który ma na niego lady Susan. Przeżywają obecnie okres szczególnej przyjaźni i często widuję ich pogrążonych w długich rozmowach. Mojej szwagierce udało się, dzięki najbardziej wyszukanej kokieterii, podporządkować osady Reginalda swoim własnym celom. Nie sposób patrzeć na łączącą ich zażyłość, nie odczuwając niepokoju. (...) Opowieść pana Smitha, który oskarżał ją, że podczas pobytu w Langford do szaleństwa rozkochala w sobie pana Manwaringa oraz pewnego młodego człowieka, zaręczonego z panną Manwaring – czemu mój brat bez zastrzeżeń dawał niegdyś wiarę – obecnie jest jego zdaniem skandalicznym wymysłem. Przekonywał mnie o tym gorąco, kając się jednocześnie, że kiedykolwiek w to wierzył. Jakże szczerze żałuję, że ta kobieta w ogóle zawitała do mego domu! (...)

Twoja oddana
Catherine Vernon

Reginald de Courcy do Sir Reginalda (ojca)

Pamiętajmy, że nawet najszlachetniejsze dusze nie potrafią się ustrzec przed wrogimi oszczerstwami. (...) Obawiam się srodze o to, że zbyt łatwo dałem wiarę skandalicznemu plotkom, wymyślonym przez Charlesa Smitha po to, by uprzedzić mnie do Lady Susan. Teraz dopiero wiem, jak głęboko ją one krzywdzą. Rzekoma zazdrość pani Manwaring stanowi całkowicie jego wymysł, podobnie jak pogłoski na temat związku lady Susan z ukochanym panną Manwaring. (...) Wszyscy doskonale wiedzą, że panna Manwaring rozpaczliwie próbuje złapać męża, i nikt nie ubolewa, że dzięki powabniejszej od siebie kobiecie straciła szansę umieszczenia wartościowego człowieka. Lady Susan wszakże nie zamierzała wcale dokonywać podobnego podboju (...). Wiem, że lady Susan kierowała się wyłącznie najszlachetniejszymi i najlepszymi intencjami (...). Opisałem Ci, Ojcze, szczerze moje uczucia wobec lady Susan, nie kryjąc, jak dalece ją podziwiam.

Twój
Reginald de Courcy

IV. Komunikacja od XVIII wieku do dziś

W końcu XVIII wieku, w którym usytuowana jest akcja filmu „Przyjaźń czy kochanie?“, komunikaty przechodziły „z ręk do ręk” - poprzez listy. „Lady Susan” to powieść epistolarna, składająca się z 41 listów. W pocztowej korespondencji bohaterowie tej historii mogli w szczegółowy sposób dzielić się swoimi spostrzeżeniami i informacjami. Współczesna komunikacja zmierza do stopniowego uproszczenia i skracania – jeden „uśmiezek” w formie emotikona powinien uświadomić naszemu rozmówcy, że egzamin został zaliczony, a zwrot „HV” (z ang. Have Fun) odzwierciedla życzenia udanej zabawy. Przeprowadźcie doświadczenie jak dzisiaj powstaje komunikat i zastanówcie się jakie są zalety i wady tych form komunikacji.

W tym zadaniu uczestnicy powinni dysponować kartką papieru i długopisem.

LIST

Przeczytajcie dowolny list z noweli „Lady Susan” (możecie też skorzystać z jednego z fragmentów wymienionych na poprzedniej stronie). Dokładnie wysłuchajcie jaki komunikat przekazywał nadawca.

E-MAIL

Spróbujcie napisać komunikat, który usłyszeliście, w formie wiadomości e-mail.

SMS

SMS to z ang. Short Message Service czyli krótka wiadomość. Napiszcie ten sam komunikat w formie SMS-a, nie przekraczając 160 znaków.

EMOTIKON

Narysujcie emotikon będący odzwierciedleniem komunikatu.

Podsumowanie:

- Czy treść początkowej wiadomości i końcowej jest taka sama?
- Do czego może prowadzić skracanie informacji?
- Jakie są Wasze spostrzeżenia dotyczące komunikacji w XVIII wieku i współcześnie?

V. Porównanie bohaterek Jane Austen

Porównajcie lady Susan z inną postacią ze świata Jane Austen. Poniżej przykład porównania z Elżbietą z „Dumy i Upředzenia”. (Uczestnicy spotkania mogą zaproponować do porównania inną postać).

	Lady Susan	Elizabeth (Elżbieta)
Przy nawiązaniu nowych znajomości...	kokietka	ostrożna i nieśmiała
Wśród rodziny i znajomych...	wymyśla nowe intrygi, wprowadza zamęt	jest pomocna i serdeczna
Spośród innych kobiet wyróżniają ją cechy...	inteligencja, wyjątkowa uroda	inteligencja, błyskotliwość, czytanie, upór
W relacjach damsko-męskich...	uwielbia flirt i nowe przygody	wierzy w prawdziwą miłość i czyste wartości

Podsumowanie:

Dlaczego lady Susan uchodzi za wyjątkową postać w powieściach Jane Austen?

VI. Portret damy kiedyś i dzisiaj

Biegłość we francuskim, włoskim lub niemieckim, muzyka, śpiew, rysunek i tak dalej – wszystko to może zyskać kobiecie pewne uznanie, ale nie pomoże jej zdobyć ani jednego kochanka. Najistotniejsze i tak okazują się w końcu manieri i wdzięk.

Lady Susan

Zastanówcie się wspólnie jak można nakreślić portret kobiety z historii Jane Austen i współcześnie. Uczestnicy dyskusji mogą także porównać przemianę mężczyzny czyli gentelmana od XVIII wieku do dziś.

	W XVIII WIEKU	W XXI WIEKU
Uczucia		
Związek		
Status społeczny		
Edukacja	Kobiety edukowały się w celu znalezienia odpowiedniego męża.	Kobiety, jak i mężczyźni, potrzebują edukacji w celu znalezienia odpowiedniej pracy.
Potrzeby		

Podsumowanie:

Dlaczego literatura Jane Austen jest tak popularna współcześnie? Na czym polega jej aktualność?

QUIZ - kto to powiedział?

A. Chwiejność umysłu, którą tak łatwo dostrzec u innych, jest tym do czego ja sama - jak wiesz - nie mam zbyt skłonności (...)

B. Nie mogę orzec, kiedy zdołam się z Tobą zobaczyć. Będę teraz żyć jak w więzieniu. To naprawdę ohydna sztuczka ze strony mojego męża, by rozchorować się tutaj zamiast w Bath. Tam zaopiekowałaby się nim jego stara ciotka, tu zaś wszystko będzie na mojej głowie. Ledwie nad sobą panuję, ale ponieważ (on) znosi ból z anielską wprost cierpliwością, nie znajduję żadnego pretekstu, by okazywać irytację.

C. Jakiż wielki błąd popełniłaś, droga Przyjaciółko, wychodząc za mąż za człowieka w jego wieku: dostatecznie starego, by nie potrafił być miły, zachowywał się ceremonialnie, nie dawał sobą kierować (...), a zbyt młodego by umrzeć!

D. (...) Jako matka jest przy tym lady Susan bez zarzutu. Jej głębokie oddanie dla dziecka przejawia się choćby w tym, że umieściła Fryderykę w znakomitej szkole, gdzie dziewczę będzie mogło odebrać należyłą edukację. Ponieważ jednak lady Susan nie ulega owemu zaślepieniu i słabości, jakimi grzeszy większość matek, łatwo przeto oskarżać ją o brak matczynych uczuć. Jednakowoż każdy rozsądny człowiek dostrzeże w jej postępowaniu głęboką troskę o córkę i podobnie jak ja, życzył będzie Fryderyce, by wyżej niż dotąd cenila poświęcenie matki.

E. Nie lubiłam tego człowieka od pierwszej chwili, więc zapewniam Pana, sir, że nie ulegam jedynie chwilowemu kaprysowi. Zawsze uważałam sir Jamesa za głupca i impertynenta, a teraz stał się on jeszcze bardziej niemiły. Wolałabym raczej sama pracować na swe utrzymanie niż wyjść za niego za mąż.

F. Wolno, jak sądzę, łączyć pewność siebie z kokieterią i uważać, że zuchwale zachowanie wiąże się z zuchwałym umysłem – ja w każdym razie obawiałam się, że lady Susan może tu sobie poczyniać zbyt śmiało – ale jej postępowanie okazało się nadzwyczaj powściągliwe, a głos i maniery ujmująco łagodne. Przykro mi z tego powodu, bo czymże to może być, jak nie oszustwem?

G. Widziałam się z sir Jamesem (...). Rozmawiałam z nim o Tobie i córce i zapewniam, że jest doprawdy najdalszy od zapomnienia o Was. Nie wątpię także, iż z przyjemnością poślubiłby Ciebie zamiast Twojej córki. (...) Nie omieszkałam też zbesztać go za przywiązanie okazywane Marii Manwaring; zaprotestował, mówiąc, że był to tylko żart, i oboje uśmialiśmy się serdecznie z jej rozczarowania. Krótka mówiąc, było miło, choć Twój przyszły zięć jest równie głupi jak zawsze.

Wszystkie cytaty w niniejszej broszurze pochodzą z książki Lady Susan, autorstwa Jane Austen, wyd. Prószyński i S-ka, Warszawa 1997 r.

Prawidłowe odpowiedzi:

A, C – lady Susan, B, G- Alicia Johnson, D – sir Reginald, E- Frederica Vernon, F – Catherine Vernon

Co za zuchwałość! Co za elegancja! Oto komedia wyszlifowana na brylantowy połysk!

The Guardian

Film „Przyjaźń czy kochanie?” pokazuje jak zabawne mogą być historie stworzone przez Jane Austen.

The Telegraph

Ta adaptacja jest czystą przyjemnością! Beckinsale zachwyca jako famme fatale w roli lady Susan!

The Independent

PRZYJAŹŃ *czy* KOCHANIE?

OD 24 CZERWCA W KINACH!

Zapraszamy do wspólnego wyjścia do kina w grupie zorganizowanej – seanse filmu „Przyjaźń czy kochanie?” odbywać się będą w całej Polsce tylko przez 2 tygodnie od momentu premiery.

Zobacz zwiastun:
www.forumfilm.pl/przyjazn
edukacja@forumfilm.pl

